

MILJØTEKNOLOGI 2010

VEJLEDNING

- om tilskud til projekter vedrørende investeringer i nye grønne processer og teknologier på primære jordbrugsbedrifter

Maj 2010

Kolofon

MILJØTEKNOLOGI 2010

VEJLEDNING

- om tilskud til projekter vedrørende investeringer i nye grønne processer og teknologier på primære jordbrugsbedrifter

Denne vejledning er udarbejdet af Fødevareministeriet i maj 2010

Bidragyder(e): FødevareErhverv, Udviklingsstøttekontoret

Fotograf(er):

© Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

FødevareErhverv
Nyropsgade 30
1780 København V
Tlf.: 3395 80000
Fax: 3395 8080
E-mail: ferv@ferv.dk
Websted: <http://www.ferv.fvm.dk>

ISBN 978-87-7083-800-9 (tryk)

ISBN 978-87-7083-801-6 (Web)

Indholdsfortegnelse

Indledning og formål.....	2
Formålet med ordningen	2
1. Hvem kan modtage investeringstilskud?	2
2. Hvad er et investeringsprojekt?	2
DJF-oversigten	3
Minimumseffekt	4
3. Tilskuddets størrelse	5
Samlede offentlige tilskud til projektet - Statsstøttere reglerne	5
4. Hvad kan der ydes tilskud til?	6
Der kan ikke ydes tilskud til:	6
5. Hvordan søges der om tilskud?	7
6. Behandling og prioritering af ansøgningerne.....	8
Kvitteringsbrev.....	8
Økonomiske rammer	8
Prioriteringen af ansøgningerne.....	8
DJF-Oversigten	11
Ikke-tilskudsberettigede teknologier.....	12
7. Afgørelse	13
Klageadgang.....	13
8. Tilsagnet og vedligeholdelse af tilsagnet.....	13
Ændringer af projektet	14
Overdragelse af projektet	14
Projektperiode - maksimalt to år.....	14
9. Udbetaling af tilskud	15
Overholdelse af tilbudsloven – bygge- og anlægsarbejder	15
Nedsættelse af tilskudsberettigede udgifter (3 procents reglen)	16
10. Afslutning af projektet	16
Slutafsyning af projektet	16
Afrapportering investeringsprojektet	16
Krav til skilt	17
Kontrol.....	17
11. Bortfald af tilskud	17
Bortfald og tilbagebetaling af tilskud	17
13. Retsgrundlag	18
14. Yderligere oplysninger	18
Bilag 1 Normtimesatser.....	20

Indledning og formål

Denne vejledning omhandler tilskud til projekter vedrørende investeringer i miljøteknologi under Landdistriktsprogrammet 2007-13. Tilskudsordningen er en del af regeringens aftale om Grøn Vækst for perioden 2010-2015.

Fødevarerhverv kan give tilsagn om tilskud til projekter, der bidrager til at sikre et miljømæssigt og klimamæssigt bæredygtigt jordbrug. Der er på finansloven 2010 afsat en ramme på 145 mio. kr. pr. år. Ansøgningsfristen i 2010 er den 15. juli 2010.

Formålet med ordningen

Ordningens formål er gennem tilskud til investeringer i nye processer og teknologier på jordbrugsbedrifter at reducere miljø- og klimabelastningen fra den primære jordbrugsproduktion.

1. Hvem kan modtage investeringstilskud?

Investeringstilskud kan kun ydes til ejere og forpagtere af jordbrugsbedrifter, herunder aktie- og anpartsselskaber, der ejer eller forpagter en jordbrugsbedrift, samt en jordbruger, hvis bedrift indgår i et driftsfællesskab.

Det er en betingelse, at projektet gennemføres på tilsagnshavers egen eller forpagtede bedrift, og tilsagnshaver er ansvarlig for gennemførelse af projektet. Overdragelse af hele projektet eller enkeltteknologier kan kun ske i særlige tilfælde og kun efter Fødevarerhvervs godkendelse.

Investeringsprojektet skal gennemføres af én CVR registreret jordbrugsbedrift, hvis formål er at drive primær jordbrugsproduktion. Flere bedrifter kan kun gå sammen om en investering, hvis den nye virksomhed med sit eget CVR nummer opfylder betingelserne nedenfor.

På den jordbrugsbedrift, hvor investeringen foretages, skal der være et årligt arbejdskraftbehov på mindst 830 timer, opgjort efter normtimesatser. Normarbejdskraftbehovet beregnes på grundlag af normtimesatserne, som fremgår af bilag 2.

Ved en jordbrugsbedrift forstås en bedrift med produktion af primære jordbrugsprodukter, der er omfattet af EU-traktatens bilag I¹, og som ikke har været genstand for forarbejdning eller forædling, herunder emballering, vask og pakning.

2. Hvad er et investeringsprojekt?

Ved et investeringsprojekt forstås de samlede udgifter til indkøb, installering af en eller flere nye teknologier samt tilknyttede omkostninger forbundet hermed (se også kapitel 4).

¹ EU-Traktatens bilag I lister alle tilskudsberettigede forarbejdede jordbrugsprodukter. Se følgende hjemmeside: http://eur-lex.europa.eu/da/treaties/dat/12002E/htm/C_2002325DA.015701.html

Tilskudsberettigede teknologier:

For at der kan ydes tilskud til en teknologi, skal teknologien have en miljø- og klimaeffekt i den primære jordbrugsproduktion inden for mindst et af fem indsatsområder, og således bidrage til:

- 1 Reduktion af lugtgener samt emission af klimagasser og ammoniak fra husdyrproduktion og husdyrgødning,
- 2 reduktion af pesticidanvendelsen,
- 3 reduktion i tab af næringsstoffer i forbindelse med fodring, omsætning af foderstoffer samt anvendelse af husdyrgødning,
- 4 reduktion af energiforbruget respektive reduktion af vand-, næringsstof- og pesticidforbruget i gartnerisektoren eller
- 5 tilbageholdelse af næringsstoffer fra markerne

DJF-oversigten

Fødevarerhverv har i forbindelse med denne ansøgningsrunde bedt Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet (DJF) Århus Universitet om at udarbejde en oversigt over miljø- og klimaeffekten af en række teknologier, samt at gennemføre en beregning af teknologiernes omkostningseffektivitet

Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet (DJF) har således udarbejdet ”Oversigt over vurdering af miljøteknologier i det primære jordbrug – driftsøkonomi og miljøeffektivitet” af marts 2010 fra Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet (DJF) Århus Universitet.

Oversigten, som der i det efterfølgende vil blive refereret til, vil blive benævnt ”DJF-oversigten”. Oversigten findes på Fødevarerhvervs hjemmeside.

I oversigten er en teknologi listet under det indsatsområde, hvor den vurderes at have størst effekt.

Ikke alle teknologier i DJF-oversigten er tilskudsberettigede, idet der i oversigten også fremgår teknologi, som f.eks. ligger under de minimumskrav for miljøeffekt, som Fødevarerhverv stiller (se afsnittet nedenfor). Ligeledes er oversigten ikke udtømmende i forhold til støtteværdige teknologier.

For teknologier, der ikke er beskrevet i DJF-oversigten, er det ansøgers ansvar at fremskaffe den nødvendige dokumentation for effekt og omkostningseffektivitet, som Fødevarerhvervs sagsbehandling så kan tage udgangspunkt i.

For indsatsområde 1 vil det ikke være nødvendigt at fremsende yderligere dokumentation for de teknologier, der er anført i DJF- oversigten, og hvor der foreligger BAT-blade, eller er anført på Miljøstyrelsens teknologiliste. Mens der særligt for indsatsområde 2 og 4 bør ansøger, indsende yderligere dokumentation for teknologiens miljøeffekt, hvis ansøger vurderer, at den beskrivelse, der findes i DJF-oversigten, ikke er tilstrækkelig.

Minimumseffekt

Fødevarerhverv stiller krav om, at en teknologi skal have en vis minimumseffekt for at kunne opnå tilskud. Minimumseffekten er den reduktion eller besparelse i miljøbelastningen, som teknologien bidrager med i forhold til en referenceteknologi.

Som udgangspunkt er minimumseffekten fastsat til 10 pct. for alle fem indsatsområder:

Indsatsområde 1: Reduktion af lugtgener samt emission af klimagasser og ammoniak fra husdyrproduktion og husdyrgødning

- Minimumseffekten er 10 pct. og er beregnet i forhold til en reference teknologi, der fremgår af DJF-oversigten og fastsat med udgangspunkt i regelsættet til ”Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug” samt godkendelsesbekendtgørelsen.
- Minimumseffekten for reduktion af klimagasser er 30 pct., dog forventes der kun at blive ydet tilskud til teknologier, der bidrager til en væsentlig del af den samlede klimabelastning fra bedriften.

Indsatsområde 2: Reduktion af pesticidanvendelsen

- Minimumseffekten er 10 pct. beregnet i forhold til den teknologi, der anvendes på lignende bedrifter, det vil sige det normalt anvendte.

Indsatsområde 3: Reduktion i tab af næringsstoffer i forbindelse med fodring, omsætning af foderstoffer samt anvendelse af husdyrgødning

- Da der er tale om tværgående effekter, er der i DJF-oversigten listet en række teknologier, der vil kunne støttes.

Indsatsområde 4: Reduktion af energiforbruget respektive reduktion af vand-, næringsstof og pesticidforbruget i gartnerisektoren

- Minimumseffekten er 10 pct. beregnet i forhold til den teknologi, der anvendes på lignende bedrifter, det vil sige det normalt anvendte.

Indsatsområde 5: Tilbageholdelse af næringsstoffer fra marker - etablering af konstruerede minivådområder

- Der kan kun ydes tilskud til konstruerede vådområder, der placeres ved hoveddræn, der afvander et større areal. Udvalgelse af egnede projekter vil desuden ske ud fra en række faglige forhold som vådområdetype, områdets magasinkapacitet, placering inden for afstrømningsoplandet, hydraulisk belastning og vegetationstype i oplandet.

3. Tilskuddets størrelse

Tilskuddet efter denne bekendtgørelse kan maksimalt udgøre 40 pct. af de tilskudsberettigede udgifter.

Maksimalt tilskudsberettigede udgifter:

Tilskuddet kan maksimalt beregnes på grundlag af et budget for de samlede investeringsudgifter på 5,0 mio. kr. pr. CVR- registrerede primære jordbrugsbedrift. Derved kan en ansøger maksimalt opnå tilskud på 2 mio. kr. pr. ansøgningsrunde.

Mindste tilskudsberettigede udgifter:

Projektets samlede tilskudsberettigede udgifter skal mindst udgøre 300.000 kr., dog 100.000 kr. for investeringer vedrørende reduktion af pesticidanvendelsen og vedrørende tilbageholdelse af næringsstoffer fra marken (konstruerede minivådområder) samt udgifter vedrørende skrubesystemer til renholdelse af gulve i kvægstalde og udgifter vedrørende luftrensningssystemer i svinestalde.

Følgende eksempler skal belyse, hvordan disse minimumsbeløb anvendes.

Eksempel 1

Der søges om 150.000 kr. til at reducere lugtbelastningen og om 120.000 kr. til at reducere pesticidanvendelsen. Der vil kun kunne gives tilsagn til den del af ansøgningen, der vedrører reduktion af pesticidanvendelsen, da minimumsgrænsen her er 100.000 kr.

Eksempel 2

Der søges om 150.000 kr. til at reducere lugtgener og 250.000 kr. til at reducere pesticidanvendelsen. Der vil kunne gives tilsagn til begge dele, idet de tilskudsberettigede udgifter samlet overstiger de 300.000 kr.

Eksempel 3

Der søges om 150.000 kr. til at reducere pesticidanvendelsen og 50.000 til at tilbageholde næringsstoffer fra markerne. Der kan gives tilsagn til begge investeringer, idet minimumsgrænsen for begge indsatsområder er 100.000 kr.

Samlede offentlige tilskud til projektet - Statsstøttere reglerne

Hvis ansøger har modtaget andre offentlige tilsagn om tilskud eller vækstkaution til det ansøgte projekt, vil tilskuddet efter denne bekendtgørelse blive reduceret, så det samlede offentlige tilskud maksimalt udgør 40 pct. af de tilskudsberettigede udgifter.

Vækstkaution fra Vækstfonden

Såfremt ansøger har modtaget vækstkaution til projektets finansiering fra Vækstfonden, opgøres værdien af disse garantier til 15 pct. af kautionens størrelse.

Størrelsen af eventuelt andre offentlige tilsagn om tilskud eller vækstkaution til projektet skal anføres i ansøgningsskemaet. Det skal ligeledes anføres, hvis der er søgt, men endnu ikke givet tilsagn, om tilskud fra andre tilskudsordninger eller om vækstkaution til projektet.

4. Hvad kan der ydes tilskud til?

De tilskudsberettigede udgifter til et projekt kan omfatte:

- nyt udstyr og maskiner (bruttoudgifter),
- installation af udstyr,
- konsulentbistand i forbindelse med gennemførelse af investeringsprojektet herunder udarbejdelse af slutrapport,
- revision af projektrekskab,
- fremstilling og opstilling af skilt om bevillingsgiver til projektet, og
- andre udgifter, som Fødevarerhverv vurderer at være nødvendige for gennemførelsen af investeringsprojektet.

Det er en forudsætning, at udgifterne kan relateres direkte til projektet, og at de er nødvendige for gennemførelsen af projektet. Udgifterne skal endvidere stå i et rimeligt forhold til den ydelse og nytte udgiften bidrager med til projektet.

Der kan ikke ydes tilskud til:

- køb af brugt udstyr og materiel,
- leje og leasing af udstyr og materiel,
- **opførelse af nye bygninger**, bygværker eller til restaurering og almindelige reparationer af bygninger, eller nedrivning af bygninger. Ved bygninger forstås den rå bygningsmasse, som er de ydre og indre mure, tag og bærende konstruktioner.

Der kan alene ydes tilskud bygningskomponenter f.eks. særligt konstruerede gulve, hvis det medfører en miljøeffekt. Der kan således ydes tilskud til f.eks. faste drænedede gulve (dog kun gangarealerne) og dele af gyllekanaler (f.eks. gyllekøling og skrabere).

- Der ydes ikke tilskud til **investeringer, som tilsagnshaver er forpligtet til at gennemføre efter anden lovgivning**, hvilket betyder, at der ikke kan ydes tilskud til investeringer i teknologier, hvis der i henhold til anden lovgivning er et konkret krav om teknologivalg. Der kan således ikke ydes tilskud til investeringer i teknologi, der foretages for at **efterleve et krav eller påbud angående en eksisterende produktion**, f.eks. i forbindelse med revurdering af bedriftens miljøgodkendelse (lovliggørelse af ulovligheder).

Derimod kan der ydes tilskud til investeringer, hvor et nybyggeri eller en udvidelse af en eksisterende produktion, skal gennemføres ved anvendelse af BAT med henblik på miljøgodkendelse.

- finansierings- og pengeinstitutomkostninger, medmindre disse skyldes krav fra tilsagnsgivende myndighed,

- moms, medmindre denne endeligt bæres af tilsagnshaver,
- reparationer af udstyr samt til investeringer, der overvejende må vurderes som genanskaffelse af udstyr på bedriften. Dog gælder, at udskiftning af gammelt udstyr med nyt kan være tilskudsberettiget, hvis det indkøbte udstyr giver en væsentlig bedre miljøeffekt. Ligeledes kan udskiftning af hele udstyrsdele være tilskudsberettiget, hvis udskiftningen medfører markant højere miljøeffekt, f.eks. udskiftning af vasker i luftrens anlæg. I begge tilfælde påhviler dokumentation for øget miljøeffekt ansøger,
- driftsudgifter, som f.eks. almindeligt vedligeholdelsesarbejde af teknologi og indkøb af foderstoffer
- tilsagnshavers eget arbejde eller til løn til tilsagnshavers personale i forbindelse med projektet eller
- udgifter, som tilsagnshaver har betalt uden for den af Fødevarerhverv godkendte projektperiode.

5. Hvordan søges der om tilskud?

Ansøgninger sendes til Fødevarerhverv. Vejledninger og ansøgningsskemaer findes på Fødevarerhvervs hjemmeside: www.ferv.fvm.dk.

Der bør af hensyn til sagsbehandlingen kun indgives én ansøgning pr. CVR registrerede jordbrugsbedrift, hvilket betyder, at en ansøgning skal indeholde samtlige ansøgte teknologier.

Fødevarerhverv anbefaler, at ansøgningen sendes med post senest dagen før ansøgningsfristen. Det er en god ide, at få udstedt en kvittering for indleveringen som dokumentation for, at ansøgningen er sendt rettidigt. Hvis ansøgningen sendes på e-mail, vil det lette Fødevarerhvervs sagsbehandling, hvis der i emnefeltet angives navn på ansøger samt projekttitel.

Ansøgningen sendes til:

Fødevarerhverv
Udviklingsstøttekontoret
Nyropsgade 30
1780 København V

Eller til mailadressen: udviklingsstotte@ferv.dk

Ansøgningsfristen for 2010-ansøgningsrunden er den 15. juli 2010, kl. 16.00. Ansøgninger modtaget efter dette tidspunkt vil ikke blive behandlet.

Ansøgningen skal indeholde:

- Ansøgningsskema med de generelle oplysninger om ansøger samt en kort projektbeskrivelse
- Teknologiskema/-er med oplysninger om hver af de ansøgte teknologier (excel regneark). Bemærk at teknologiskemaerne er opdelt i indsatsområderne 1 til 5.

- To tilbud fra leverandør, konsulent mv. på alle udgiftsposter i budgettet over 50.000 kr., hvor opgaver, udstyr og materialer er udspecificeret. Hvis det ikke er muligt at vedlægge to tilbud skal ansøger redegøre for hvorfor, det ikke er muligt.
 - For alle budgetposter under skal der i projektbeskrivelsen være en detaljeret beskrivelse og udspecificering af arbejdsopgaver, udstyr og materialer.
- og
- Hvis den ansøgte teknologi ikke er tilstrækkeligt beskrevet og beregnet i DJF-oversigten, skal der vedlægges dokumentation for effekten af teknologien i form af beregninger, produktbeskrivelser, farmtest eller andet dokumentation.

6. Behandling og prioritering af ansøgningerne

Kvitteringsbrev

Fødevarerhverv kvitterer for ansøgningens modtagelse og kan i forbindelse hermed give tilladelse til at iværksætte projektet.

Økonomiske rammer

Fødevarerhverv har for 2010 fastsat følgende økonomiske rammer for tilskud under de enkelte indsatsområder.

Indsatsområde	Ramme i mio. kr.
1) Reduktion af lugtgener samt emission af klimagasser og ammoniak fra husdyrproduktion og husdyrgødning	95
2) Reduktion af pesticidanvendelsen	18
3) Reduktion i tab af næringsstoffer i forbindelse med fodring, omsætning af foderstoffer samt anvendelse af husdyrgødning	15
4) Reduktion af energiforbruget respektive reduktion af vand-, næringsstof- og pesticidforbruget i gartnerisektoren	15
5) Tilbageholdelse af næringsstoffer fra markerne (konstruerede vådområder)	2
I ALT	145

Prioriteringen af ansøgningerne

Hvis de fastsatte rammer inden for de fem indsatsområder ikke er tilstrækkelige til at give tilsagn til alle tilskudsberettigede ansøgninger træffer Fødevarerhverv afgørelse om tilsagn på grundlag af en prioritering af ansøgningerne. Uforbrugte midler under et indsatsområde omfordes forholdsmæssigt mellem indsatsområder. For indsatsområderne 1 og 3 fordeles midlerne som udgangspunkt ligeligt mellem delindsatsområderne. For indsatsområde 4 fordeles midlerne med halvdelen til energireducerende tiltag og halvdelen til reduktion af gartnerisektorens vand-, næringsstof- og pesticidforbrug.

Ansøgningerne vedrørende indsatsområderne 1 til 4 prioriteres efter:

- Teknologiens nyhedsværdi, hvorved forstås teknologiens grad af udbredelse i Danmark og

- Teknologiens omkostningseffektivitet, hvilket betyder, at Fødevarerhverv prioriterer de teknologier inden for hvert indsatsområde, der har de laveste omkostninger ved at reducere miljø- og klimabelastningen.

For at en teknologi kan opnå tilskud, skal den have en vis grad af nyhedsværdi, og teknologiens miljøeffekt skal være over den minimumseffekt, som fremgår af side 3-4 i denne vejledning.

De ansøgte teknologier, der lever op til minimumskrav og til krav om nyhedsværdi prioriteres derefter på baggrund af teknologiens omkostningseffektivitet, således at de investeringer, der billigst reducerer miljøbelastningen inden for et indsatsområde, prioriteres højest. Derved sikres ”mest miljø for pengene”. I DJF-oversigten fremgår beregningerne af omkostningseffektiviteten.

Ansøgninger vedrørende indsatsområde 5 prioriteres efter følgende kriterier:

- 1) Placering i nærheden af hoveddræn, der afvander et større areal, prioriteres højest.
- 2) Konkrete forhold vedrørende vådområdetype, områdets magasinkapacitet, placering inden for afstrømningsoplandet, hydraulisk belastning og vegetationstype.

Omkostningseffektivitet - indsatsområde 1 Reduktion af lugtgener samt emission af klimagas-ser og ammoniak fra husdyrproduktion og husdyrgødning:

De teknologier, der har den laveste omkostning pr. reduceret kg. N prioriteres højest.

Følgende økonomiske begreber indgår i beregningen af omkostningseffektiviteten:

- *Nettoinvesteringen* udgøres af anskaffelsesprisen for teknologien fratrukket prisen på referenceteknologien.
- *Driftsomkostninger* defineres som ændrede omkostninger, der direkte relaterer sig til anvendelsen af teknologien.
- *Kapitalomkostninger* består af den årlige afskrivning og gennemsnitlige årlige forrentning af nettoinvesteringen. Afskrivningen foretages som lineær afskrivning over den forventede levetid, dvs. med lige store dele hvert år. Rentesatsen er fastsat til 5 % og beregnes af den nedskrevne værdi i hvert enkelt år. Forrentningen kan dog opgøres efter en mere simpel metode, hvor rentesatsen ganges med halvdelen af nettoinvesteringsbeløbet og divideres med afskrivningsperioden.

Følgende eksempel viser beregning af afskrivning og forrentning:

Nettoinvestering: anskaffelsespris for projektets investering 3 mio. kr - anskaffelsespris på referenceteknologi 2 mio. kr. = 1 mio. kr.

Afskrivningsperiode/ forventet levetid: 10 år

Afskrivning 1.000.000 kr. / 10 år

100.000

Forrentning 5 % pr. år af den nedskrevne værdi: 5 % * 1 mio. kr. +

5 % af 900.000 kr. + 5 % af 800.000 kr. osv. / 10 år *)	27.500
Kapitalomkostning i alt	127.500

*) Simpel beregning af forrentning: 5 % af 50% * 1 mio. kr. / 10 år 25.000

Miljøeffektivitet: Reduktionseffekt angivet i absolutte tal (f.eks. kg. sparet N) i forhold til referenceteknologiens effekt (referenceværdi). Definition af referenceværdi: Størrelsen af den miljøbelastning, der er ved brug af referenceteknologien. Referenceteknologierne for indsatsområde 1, fremgår af DJF-oversigten side 6 og 7 og er fastlagt i medfør af Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug fra 2006.

Omkostningseffektivitet beregnes således:

$$\text{Omkostningseffektivitet} = \frac{\text{Omkostninger pr. år *)}}{\text{Miljøeffektivitet}}$$

*) driftsomkostninger + kapitalomkostninger ved nettoinvesteringen – eventuelle sparede omkostninger, f.eks. til indkøb af N.

Et eksempel hentet fra DJF-oversigt, side 11 vil vise beregningen: *Kemisk luftrensning ved 250 DE*:

Omkostninger pr. år = 50.000 kr. giver 2.170 kg reduceret N:

$$\frac{50.000 \text{ kr.}}{2.170 \text{ kg. N}} = 23 \text{ kr. pr. kg. sparet N}$$

Et andet eksempel hentet fra DJF-oversigt, side 19: *Fast dræned gulve i kvægstalde 500 DE*:

Omkostninger pr. år = 35.000 kr. giver 2.000 kg reduceret N:

$$\frac{35.000 \text{ kr.}}{2.000 \text{ kg. N}} = 17,5 \text{ kr. pr. kg. sparet N}$$

I de tilfælde, hvor der i DJF-oversigten ikke er oplyst en referenceteknologi, vurderes værdierne i forhold til teknologiniveauet på sammenlignelige bedrifter.

En investerings omkostningseffektivitet er beskrevet som ”den økonomiske miljøeffektivitet” og fremgår af DJF-oversigten på side 8 og 9.

Omkostningseffektivitet - indsatsområde 2- Reduktion af pesticidanvendelsen:

Projekter inden for dette indsatsområde prioriteres ud fra, hvor stor besparelsen er i pesticidforbrug opgjort i pct. Ansøgninger med den højeste omkostningseffektivitet prioriteres højest. Det betyder f.eks. at hvis der foreligger to ansøgninger om samme teknologi eller om teknologier, der har samme procentvise effekt, vil den ansøgning fra den bedrift med det største relevante areal (relevante afgrøde) blive prioriteret højest.

Omkostningseffektivitet - indsatsområde 3 - Reduktion i tab af næringsstoffer i forbindelse med fodring, omsætning af foderstoffer samt anvendelse af husdyrgødning:

For reduktion af næringsstofbelastningen kan omkostningseffektiviteten ikke beregnes entydigt, idet der er tale om tværgående miljøeffekter. Derfor er der i DJF-oversigten side 38, blot foretaget en prioritering i form af stjerner, hvor tre stjerner vurderes at have den største effekt, og derfor bliver prioriteret højest. Ansøgninger med den højeste omkostningseffektivitet prioriteres. Det betyder, at hvis der foreligger to ansøgninger om samme teknologi eller om to teknologier, der er prioriteres lige, vil den ansøgning, der vedrører den største besætning, blive prioriteret højest.

Omkostningseffektivitet - indsatsområde 4- Reduktion af energiforbruget respektive reduktion af vand-, næringsstof- og pesticidforbruget i gartnerisektoren

Prioriteringen foretages med udgangspunkt i den forventede besparelse i forbruget af energi, vand, næringsstof eller pesticider. I det omfang der ikke er udarbejdet normtal eller referencelværdier for teknologien sammenholdes med teknologiniveauet på sammenlignelige ejendomme.

Prioritering inden for indsatsområde 5- tilbageholdelse af næringsstoffer fra markerne:

For minivådområder, også kaldet konstruerede vådområder, er der tale om en ny og ikke helt afprøvet teknologi. Det betyder, at vurderingen af hvilke vådområder, der vil modtage tilskud, vil blive foretaget af et ekspertpanel. Vådområder, der placeret ved hoveddræn, der afvander et større areal (gerne over 30 ha), forventes at blive prioriteret højest. Konkrete forhold omkring bl.a. vådområdetype, områdets magasinkapacitet, placering inden for afstrømningsoplandet, hydraulisk belastning og vegetationstype vil også indgå i prioriteringen.

Ekspertpanelet vil komme med nærmere anbefalinger for vådområdets konstruktion, som vil være afhængig af de konkrete forhold efter tilsagnet er bevilget. Det er en betingelse for tilskud, at vådområdet etableres efter de anbefalinger, som eksperterne angiver, samt at tilsagnshaver gives adgang til løbende målinger af effekten i to år (to sæsoner) efter etableringsåret. Fødevarerhverv finansierer disse målinger.

Se også beskrivelse side 51 i DJF-oversigten.

DJF-Oversigten

Af DJF-oversigten fremgår de enkelte teknologiers omkostningseffektivitet, som i DJF-oversigten er betegnet ”den driftsøkonomiske miljøeffektivitet”. Der er i oversigten anført teknologier, der ligger under minimumseffekten, og som derfor ikke vil være tilskudsberettigede.

DJF-oversigten er ikke udtømmende i forhold til hvilke omkostningseffektive teknologier, der kan opnå støtte under ordningen. Hvis der ønskes ansøgt om tilskud til teknologier, der ikke

fremgår af listen, og hvor effekten er over minimumseffekten, påhviler det ansøger at dokumentere omkostningseffektiviteten.

Ansøger skal således i ansøgningen selv foretage beregninger af omkostningseffektivitet efter de retningslinjer, der er nævnt i denne vejledning og DJF oversigten. Beregningen samt grundlaget for beregningen skal indsendes sammen med ansøgningen.

DJF-oversigten vil blive revideret én gang årligt inden nye ansøgningsrunder. Derved vil de senest udviklede teknologier komme med i oversigten.

Ikke-tilskudsberettigede teknologier

Som følge af kravene til minimumseffekt, nyhedsværdi m.v. vil der ikke kunne ydes tilskud til følgende teknologier:

Indsatsområde 1: Reduktion af lugt, klimagasser og ammoniak fra husdyrproduktioner

- Der ydes ikke tilskud til **gyllesepareringsanlæg**, idet der henvises til, at miljøeffekten i sig selv er for ringe.
- Der kan ikke ydes tilskud til nedfældere, idet teknologien vurderes at være for udbredt og nyhedsværdien dermed er begrænset.
- Der ydes ikke tilskud til overdækning af gyllebeholdere, idet overdækning vurderes at være for udbredt og nyhedsværdien dermed er begrænset.
- Der kan ikke ydes tilskud til investeringer i teknologi, der foretages for at **efterleve et krav eller påbud angående en eksisterende produktion**, f.eks. i forbindelse med re-vurdering af bedriftens miljøgodkendelse. (lovliggørelse af ulovligheder). Derimod kan der ydes tilskud til investeringer, hvor et nybyggeri eller en udvidelse af en eksisterende produktion, skal gennemføres ved anvendelse af BAT med henblik på miljøgodkendelse.
- Der ydes ikke tilskud til diverse former for biomassefyrrer, idet FødevarerErhverv vurderer, at teknologien er for udbredt.

Indsatsområde 2: Pesticidreduktion

- Der ydes ikke tilskud til **GPS systemer kombineret med sprøjter**, idet de kun har begrænset effekt i forhold til at reducere pesticidforbruget og ligger under minimumskravet på 10 pct.

- Der ydes ikke tilskud til almindelige **sprøjter inden for landbrug** f.eks. sprøjter med sektionsafblænding eller med hæve-/sænkebom, idet effekten heraf vurderes at være begrænset og under minimumskravet på 10 pct.

FødevarerErhverv forventer dog at kunne give tilskud til injektionssprøjter, der kan dosere flere typer af pesticider ved samme overkørsel sammen med udarbejdelse af GPS baseret registrering, der giver en stedspecifik plantebeskyttelse, så mængden af pesticider er tilpasset til det faktiske ukrudtstryk i marken.

- Der ydes ikke tilskud til **investeringer i pesticidreduktion på økologiske bedrifter**.

7. Afgørelse

Når FødevarerErhverv har truffet afgørelse, vil ansøger modtage skriftlig besked om tilsagn eller afslag om tilskud til projektet, herunder hvilke(n) teknologi(er), der er ydet tilskud til, samt tilskuddets størrelse.

Klageadgang

Ansøger kan klage over FødevarerErhvervs afgørelse. En eventuelt klage skal være modtaget i FødevarerErhverv senest 4 uger fra den dag, ansøger har modtaget afgørelsen.

Klagen skal sendes til: Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, c/o FødevarerErhverv, Nyropsgade 30, 1780 København V.

FødevarerErhverv vil kommentere klagen og videresende den til behandling i FødevarerErhvervs departement.

8. Tilsagnet og vedligeholdelse af tilsagnet

Hvis FødevarerErhverv beslutter, at der skal gives tilsagn om tilskud til projektet, modtager ansøger fra FødevarerErhverv et tilsagnsbrev med et budget over godkendte tilskudsberettigede udgifter samt oversigt over de særlige betingelser for udbetaling af tilskuddet.

Såfremt tilsagnshaver ikke har gjort indsigelse mod tilsagnet inden for 4 uger fra modtagelsen af tilsagnsbrevet, forventes det, at tilsagnet i sin helhed er accepteret.

I tilsagnsbrevet vil der være anført en række betingelser, som skal være opfyldt, for at tilskuddet kan udbetales, bl.a.:

- Projektet gennemføres i overensstemmelse med den godkendte projektbeskrivelse.
- Projektet skal være afsluttet senest 2 år fra tilsagnsdatoen.
- De nødvendige tilladelser fra offentlige myndigheder, herunder f.eks. de nødvendige byggetilladelser, miljøgodkendelser, er opnået. Tilsagnshaver skal i udbetalingsansøgningen anføre, om de nødvendige tilladelser er opnået,

- I de tilfælde, hvor det er relevant, er det en betingelse for tilskud, at gældende nationale og EU regler om offentlige indkøb og udbudsprocedurer er overholdt, er overholdt. Du kan finde oplysninger om udbudsreglerne hos Konkurrencestyrelsen på bl.a. følgende hjemmeside: www.konkurrencestyrelsen.dk/udbudsomraadet.dk
- Projektet og de investeringer, hvortil der er ydet tilskud, opretholdes af tilsagnshaver i fem år efter projektperiodens slutdato. Hvis ikke investeringen er opretholdt, vil Fødevarerhverv kræve hele tilskudsbeløbet tilbagebetalt.
- Tilsagnshaver skal, når investeringsprojektet er gennemført, tage kontakt til Fødevarerhverv med henblik på en eventuel slutsyning af investeringen
- Du skal opbevare udbetalingsanmodning, tilhørende originale regnskabsbilag og slutrapport i mindst 5 år fra slutudbetalingsdatoen.

Herudover kan Fødevarerhverv fastsætte nærmere betingelser i tilsagnet om tilsagnshavers forpligtelse til at informere om den offentlige medfinansiering af projektet samt eventuelle yderligere betingelser for tilskuddet.

Ændringer af projektet

Der kan som hovedregel ikke foretages ændringer i projektet. Ønsker tilsagnshaver alligevel at ændre i projektet i løbet af projektperioden, skal tilsagnshaver ansøge Fødevarerhverv herom, **før** ændringen iværksættes. Ændringsanmodningen skal indsendes senest to måneder før projektperioden udløber, og ændringer kan kun godkendes på betingelse af, at projektets overordnede formål overholdes.

Den enkelte udgiftspost kan overskride den godkendte budgetpost med op til 10 pct. under forudsætning af et tilsvarende mindre forbrug på en eller flere af de andre poster. Budgetændring er derfor kun nødvendig, hvis udgifterne på en budgetpost overstiger det budgetterede med mere end 10 pct.. Der skal også ske budgetændring, hvis timesatserne har ændret sig i forhold til det budgetterede. Tilskuddets størrelse kan ikke forhøjes i forbindelse med ændring af budgettet. Ændringsanmodningen skal indgives senest 2 måneder inden udløbet af projektperioden.

Overdragelse af projektet

Tilsagn om tilskud kan i særlige tilfælde overdrages til en, som opfylder betingelserne for at modtage tilskud. Det forudsættes, at tilsagnshaver ansøger Fødevarerhverv herom, samt at den nye ejer fuldt ud overtager tilsagnshavers rettigheder og forpligtigelser, der fremgår af tilsagnet.

Projektperiode - maksimalt to år

Projektet skal som være afsluttet **senest to år** efter den dato Fødevarerhverv sender tilsagnsbrevet. Der vil kun i ganske særlige tilfælde kunne gives forlængelser ud over de to år.

9. Udbetaling af tilskud

Tilskuddet kan udbetales som en rate- og en slutudbetaling. Der kan maksimalt udbetales to gange på hvert tilsagn. Den enkelte rate skal udgøre mindst 20 pct. af det samlede tilsagnsbeløb.

Ved udbetaling skal projektets samlede tilskudsberettigede investeringsudgifter mindst udgøre 300.000 kr., dog 100.000 kr. for investeringer vedrørende reduktion af pesticidanvendelsen (indsatsområde 2) og vedrørende tilbageholdelse af næringsstoffer fra marken(indsatsområde 5).

I udbetalingsanmodningen skal det anføres, hvilke indsatsområder de enkelte udgifter i udbetalingsanmodningen vedrører.

Det er en betingelse for udbetaling af tilskud, at udgifterne er betalt, og at projektet gennemføres i overensstemmelse med de fastsatte betingelser i tilsagnet.

Tilsagnshaver skal i udbetalingsanmodningen angive om de nødvendige tilladelser fra andre myndigheder er opnået.

Udbetalingsanmodningen og opgørelsen over de betalte udgifter skal kontrolleres og attesteres af en statsautoriseret eller registreret revisor.

Tilsagnshaver indsender udbetalingsanmodning indeholdende en opgørelse over betalte tilskudsberettigede udgifter og en oversigt over de betalte fakturaer samt en underskrevet revisorerklæring til FødevarerErhverv. Revisorerklæring og udbetalingsvejledning findes på FødevarerErhvervs hjemmeside www.ferv.fvm.dk

Anmodning om slutudbetaling, opgørelse over betalte tilskudsberettigede udgifter vedlagt revisorerklæring samt slutrapport for projektet skal være modtaget i FødevarerErhverv senest 26 måneder efter tilsagnsdatoen. FødevarerErhverv kan i særlige tilfælde meddele dispensation fra denne frist.

FødevarerErhverv indberetter det udbetalte tilskud til SKAT.

Overholdelse af tilbudsloven – bygge- og anlægsarbejder

Tilsagnshaver kan, fordi han modtager offentlige tilskud, være omfattet af reglerne i Tilbudsloven². Det fremgår heraf, at ved investeringer, der kan karakteriseres som bygge- og anlægsarbejder med en anslået værdi over 300.000 kr., **skal** tilsagnshaver indhente to underhåndsbud (to tilbud) på investeringen. Ved bygge- og anlægsarbejder forstås også varekøb (udstyr), der forudsætter betydelige installationsomkostninger for at kunne fungere. Jf. Se Konkurrencestyrelsens hjemmeside: www.konkurrencestyrelsen.dk/udbudsomraadet.dk for yderligere information.

² Lovbekendtgørelse nr. 1410 af 7. december 2007 om indhentning af tilbud på visse offentlige og offentligt støttede kontrakter. Tilbudsloven

Nedsættelse af tilskudsberettigede udgifter (3 procents reglen)

Hvis der i udbetalingsanmodningen anføres udgifter, der ikke er tilskudsberettigede, fratrækker Fødevarerhverv disse udgifter ved beregning af tilskuddet.

Det kan være udgifter, der

- enten samlet udgør et større beløb end tilsagnsbeløbet jf. det godkendte budget,
- eller udgifter, der ikke er tilskudsberettigede (f.eks. moms eller opgaver, der ikke er indeholdt i den godkendte projektbeskrivelse)

Såfremt det samlede beløb på udbetalingsanmodningen overstiger det tilskudsberettigede beløb med mere end 3 procent, nedsættes udbetalingen efter EU-reglerne³ med forskellen mellem det ansøgte beløb og det tilskudsberettigede beløb.

3%-reglen kan illustreres med et eksempel. Der anmodes om en udbetaling på 110 kr., hvor Fødevarerhverv kun godkender de 100 kr. som tilskudsberettiget beløb. I dette tilfælde er differencen på 10 kr. mellem de to beløb mere end 3 pct. af det tilskudsberettigede beløb og Fødevarerhverv skal derfor reducere udbetalingen til 90 kr.

Godkendelser fra offentlige myndigheder

Tilsagnshaver skal i udbetalingsanmodningen angive om tilsagnshaver har opnået de nødvendige tilladelser fra offentlige myndigheder, herunder miljøgodkendelse.

10. Afslutning af projektet

Slutafsyning af projektet

Når investeringerne er gennemført, giver tilsagnshaver Fødevarerhverv meddelelse herom, hvorefter Fødevarerhverv kan foranledige, at der foretages afsyning af projektet, hvor der afgives erklæring om, hvorvidt projektet er fuldført i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for tilsagnet. Det vil sige, at maskin- og inventar- og udstyrsindkøb og installation er i overensstemmelse med de tekniske beskrivelser i den godkendte projektbeskrivelse. Udgifter til dette tilsyn afholdes af Fødevarerhverv.

Afrapportering investeringsprojektet

Når projektet er gennemført, det vil sige når teknologien er indkøbt og installeret på bedriften, skal tilsagnshaver aflevere slutrapport for projektet til Fødevarerhverv. Slutrapporten skal indeholde en redegørelse for de aktiviteter, der er gennemført i forbindelse med projektet, samt for projektets effekt. Slutrapporten skal tillige vedlægges fotodokumentation for, at investeringen er gennemført, samt fotos af skiltet (jf. nedenfor). Slutrapporten skal udarbejdes på grundlag af den skabelon, der vil være at finde på Fødevarerhvervs hjemmeside: www.ferv.fvm.dk

³ Jf. artikel 31, stk. 1 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1975/2006 af 7. december 2006 om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EF) nr. 1698/2005 for så vidt angår kontrol og kryds-overensstemmelse i forbindelse med støtteforanstaltninger til udvikling af landdistrikterne

Krav til skilt

Det er et krav, at der på investeringsprojekter med samlede projektomkostninger på mere end 375.000 kr. opsættes et oplysningsskilt ved/på investeringen med Fødevarerministeriets logo, EU's logo, en beskrivelse af projektet, samt teksten: "Den Europæiske landbrugsfond for udvikling af landdistrikterne: "Europa investerer i landdistrikterne"". Disse oplysninger skal mindst fylde 25 pct. af skiltet. Skabelon til skilt kan findes på FødevarerErhvervs hjemmeside: www.ferv.fvm.dk. Skiltningen skal opretholdes i 5 år efter projektperioden er afsluttet, og således lige så længe, som investeringen skal opretholdes.

Kontrol

FødevarerErhverv eller Plantedirektoratet, eller den der er bemyndiget hertil, kan mod behørig legitimation og uden retskendelse foretage kontrol af projektet i projektperioden samt inden for en periode på 5 år efter projektet er afsluttet.

Originale regnskabsbilag og projektrapport skal holdes tilgængeligt i 5 år, efter FødevarerErhverv har foretaget slutafregning.

Offentliggørelse af persondata på FødevarerErhvervs hjemmeside

Ved udbetaling af tilskud fra FødevarerErhverv, skal du være opmærksom på følgende forhold:

- at FødevarerErhverv er dataansvarlig,
- oplysningerne kan også behandles af danske og europæiske revisions- og undersøgelsesorganer med henblik på at værne om EU's finansielle interesser. Endvidere kan oplysningerne blive brugt af FødevarerErhverv og andre til statistiske, forsknings-, planlægnings- og evalueringsmæssige formål, og
- at oplysninger om navn, evt. firmanavn, adresse, projekttitel samt størrelse af det modtagne tilsagnsbeløb og det udbetalte tilskudsbeløb som følge af EU-bestemmelser vil blive offentliggjort på FødevarerErhvervs hjemmeside.

Endvidere skal du være opmærksom på, at du i medfør af Persondataloven har mulighed for:

- at anmode om indsigt i hvilke oplysninger, der behandles i forbindelse med projektet, jf. Persondatalovens § 31, og
- at du på begæring har krav på at få berigtiget, slettet eller blokeret oplysninger, der viser sig urigtige eller vildledende, eller på anden måde er behandlet i strid med lovgivningen, jf. Persondatalovens § 37,

Nærmere oplysninger om disse forhold og Persondataloven generelt kan fås ved henvendelse til FødevarerErhverv, Juridisk Kontor.

11. Bortfald af tilskud

Bortfald og tilbagebetaling af tilskud

Tilskud bortfalder helt eller delvist i følgende tilfælde:

- betingelserne for tilskud ikke er opfyldt, herunder hvis projektet ikke er opretholdt i 5 år

- tilsagnshaver har givet urigtige eller vildledende oplysninger eller har fortiet oplysninger af betydning for sagens afgørelse,
- aktiviteten ikke gennemføres i overensstemmelse med den godkendte ansøgning eller senere godkendte ændringer,
- tilsagnshaver undlader at yde den fornødne vejledning og hjælp ved gennemførelse af den kontrol, eller undlader at udlevere regnskaber, forretningsbøger m.v., som er nødvendige for at gennemføre kontrollen, eller
- tilsagnshaver ikke overholder sin underretningspligt i forhold til at betingelserne for tilskud opfyldes i hele perioden

Fødevarerhverv kan træffe afgørelse om tilbagebetaling af tilskud. Ved opgørelse af et tilbagebetalingskrav tillægges der renter.

I tilfælde af tilbagebetaling vil der blive pålagt renter, som beregnes fra tidspunktet for meddelelse af tilbagebetalingskravet med den rentesats, der er fastsat i renteloven.

I tilfælde af grove misligholdelser kan straf komme på tale.

Force majeure

Fødevarerhverv anerkender en række begivenheder som force majeure. Hvis tilsagnshaver ønsker at påberåbe sig force majeure, skal dette meddeles Fødevarerhverv skriftligt senest 10 arbejdsdage efter det tidspunkt, hvor tilsagnshaver eller dennes dødsbo er i stand til at gøre det. Meddelelsen skal være vedlagt fyldestgørende dokumentationsmateriale

13. Retsgrundlag

- Bekendtgørelse nr. 502 af 11. maj 2010 om tilskud til projekter vedrørende investeringer i nye grønne processer og teknologier i den primære jordbrugsproduktion
- Lov nr. 316 af 31. marts 2007 om udvikling af landdistrikterne (landdistriktsloven)
- Kommissionens forordning nr. 1975/2006 af 7. december 2006 om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning nr. 1698/2005 for så vidt angår kontrol og kryds-overensstemmelse i forbindelse med støtteforanstaltninger til udvikling af landdistrikterne

14. Yderligere oplysninger

Oplysninger om tilskud fås hos

Fødevarerhverv,
Udviklingsstøttekontoret,
Nyropsgade 30,
1780 København V.
Tlf.: 33 95 80 00
E-mail: udviklingsstotte@ferv.dk

Denne vejledning, ansøgningskemaet, udbetalingsanmodning og revisorerklæring findes på Fødevarerhvervs hjemmeside: www.ferv.fvm.dk

Bilag 1 Normtimesatser

Normtimesatserne bruges til at beregne, om jordbrugsbedrifterne lever op til kravet om et arbejdskraftbehov på 830 timer pr. regnskabsår.

Kornafgrøder m.v., antal timer/ha

	Areal (ha)				
	1-9 ha	10-24	25-49	50-99	100-
Korn/raps/frø/ærter m.v.	25 timer	22	20	16	14
Handelsroer/kartofler	62	47	40	35	35
Foderroer	46	37	37	37	37
Sædskiftegræs/helsæd	21	13	10	9	9
Vedvarende græs	8	6	5	5	5
Brak	3	3	2	2	2

Malkekøer inkl. opdræt, antal timer/årsko (ekskl. grovfoderdyrkning)

	Årskøer				
	1-29	30-49	50-69	70-99	100-
Timer pr. årsko	69	52	47	42	37

Slagtekalve, antal timer/produceret slagtekalv (ekskl. grovfoderdyrkning)

	Producerede slagtekalve	
	1-29	30-
Timer pr. slagtekalv	10	7

Ammekøer inkl. ungdyr, antal timer/årsko (ekskl. grovfoderdyrkning)

	Årskøer	
	1-29	30-
Timer pr. årsko	37	29

Søer og smågrise, antal timer/årsso

	Årssøer				
	1-49	50-99	100-149	150-249	250-
Timer pr. årsso	21	16	14	13	12

Slagtesvin, antal timer/100 producerede slagtesvin

	Producerede slagtesvin				
	1-499	500-1499	1500-2499	2500-3999	4000-
Timer pr. 100 slagte-	113	77	52	44	37

svin					
------	--	--	--	--	--

Andet husdyrhold, antal timer/årsdyr

Heste, timer pr. avlsdyr	37
Mink, timer pr. avlstæve	2
Får, timer pr. moderfår	5
Bier, timer pr. stade	25
Æglæggende høner, timer pr. 100 årsdyr	15

Slagtekyllinger, antal timer/1000 producerede stk.

	Producerede stk.	
	< ½ mill.	³ ½ mill.
Timer pr. 1000 producerede stk.	4,6	3,9

Frilandsgartneri, antal timer/ha/år

Jordbær med selvpluk	180
Jordbær uden selvpluk	1200
Konsumgulerødder	300
Industrigulerødder	25
Hvidkål og kinakål	300
Blomkål og rosenkål	300
Icebergsalat	300
Porrer	850
Kepaløg, såløg	170
Knoldselleri	350

Væksthuse, antal timer/m²/år

Grønsager	1
Afskårne blomster	1
Store potteplanter	2
Små potteplanter	5

Frugtplantage, antal timer/ha/år

Konsum	320
Industri	120

Pyntegrønt, antal timer/ha/år

Juletræer og klippegrønt (Gennemsnitsindsats pr. år for hele produktionsforløbet fra anlæg til og med høst)	100
--	-----

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
FødevarerErhverv
Nyropsgade 30
1780 København V

Tlf.: 3395 8000
Fax.: 3395 8080

E-mail: ferv@ferv.dk
<http://www.ferv.fvm.dk>

ISBN (tryk) XXX
ISBN (web) XXX